

Vesthimmerlands Museum

Ledelsesberetning 2018

Vesthimmerlands Museum har fulgt arbejdsplanen for 2018 og realiseret en lang række formidlingstiltag samt dokumentations- og forskningsopgaver i både arkæologi og nyere tid. Opgaverne blev løst på baggrund af museets opdrag som statsanerkendt museum for arkæologi og nyere tids kulturhistorie med ansvar for Vesthimmerlands Kommune.

Grundlaget for Vesthimmerlands Museums virksomhed er museumsloven, herunder sagsbehandlingen af offentlige og private plantiltag i samarbejde med plan- og fredningsmyndigheder. Museet varetager disse opgaver på vegne af Slots- og Kulturstyrelsen og i tæt samarbejde med Vesthimmerlands Kommune.

Turismeudviklingen og tiltrækningen af gæster til kommunens kulturarvsseværdigheder er et af Vesthimmerlands Museums mest betydningsfulde indsatsområder. Fyrtårne er Aggersborg i nord, Stenaldercenter Ertebølle i vest og Per Kirkeby-museumsbygningen i Aars, hvorfra der koordineres turismefremmende tiltag til gavn for hele kommunen, såsom Kulturarvsmåned, dinturguide.dk (indviet 1. juni 2018) og stedbunden formidling i lokalområderne. Derudover består tætte samarbejdsrelationer til andre kulturarvsaktører i kommunen, såsom Johannes V. Jensen Museet, Nutidsmuseet, Museet Herregården Hessel, Vitskøl Kloster og de lokalhistoriske arkiver.

Stenaldercenter Ertebølle kan nu udvikles til at blive en ny turistmagnet i Vesthimmerland

Vesthimmerlands Museum modtog i januar 2018 et støttetilsagn på 4 mio. kr. fra A.P. Møller Fonden til nyetablering af Stenaldercenter Ertebølles udendørsanlæg. Endvidere lykkedes det at opnå en projektbevilling fra Nordea-fonden på næsten 500.000 kr. til udvikling og gennemførelse af kystaktiviteter i årene 2019-2020. Dermed blev der i 2018 banet vejen for at videreudvikle det vesthimmerlandske stenaldercenter

til Danmarks største og førende oplevelsescenter på området. På sigt kan byrådsbeslutningen fra 2012 om udviklingen af centret således indfries. Målsætningen er at skabe en stærk og attraktiv turistdestination og vidensbank, der kan markere sig både nationalt og internationalt. Udviklingsprojektets påbegyndelse i 2018 betød, at planlægningsarbejdet blev markant opprioriteret og formidlingsindsatsen tilsvarende reduceret. Det nye Stenaldercenter åbner den 15. juni 2019.

Stenaldercenter Ertebølle arbejder med alsidig, levende formidling og satser på tilgængelighed, bæredygtighed og biodiversitet

Kvalitetsvurderingen, som Slots- og Kulturstyrelsen gennemførte i efterår 2017, blev i marts 2018 afrundet med en omfattende rapport. Rapporten giver Vesthimmerlands Museum den næstbedste karakter, men gør samtidig opmærksom på områder med markant behov for forbedringer, herunder især museets ”spinkle ressourcegrundlag”. Rapporten blev fremsendt til Vesthimmerlands Kommune, som er museets hovedtilskudsyder. Den blev efterfølgende drøftet på et møde med Vesthimmerlands Kommunens Kultur- og Fritidsudvalg. Forinden havde Slots- og Kulturstyrelsen pålagt Vesthimmerlands Museum at udarbejde en plan for løsning af de fremsatte krav og anbefalinger. Planen blev udfærdiget i samarbejde med kultur- og fritidschef Anne-Marie Holm, godkendt af Vesthimmerlands Museums bestyrelse og videresendt til Vesthimmerlands Kommune. Opfølgning sker i 2019.

Vesthimmerlands Museums arkæologer har i 2018 arbejdet med 19 udgravninger og 16 forundersøgelser

Sidste etape på Aars Ringvej blev indviet i juli 2018. Arkæologien på den hører til blandt de største sammenhængende anlægsprojekter, som Vesthimmerlands Museum hidtil har arbejdet med. Projektet har stået på i mere end fem år, og blev gennemført på grundlag af Slots- og Kulturstyrelsens retningslinjer for arkæologiske museer og museumslovens kapitel 8, der omhandler sikringen af Danmarks kulturarv. Fra begyndelsen af blev alle forundersøgelser- og undersøgelsesbudgetter godkendt af såvel Slots- og Kulturstyrelsen som Vesthimmerlands Kommune. Den praktiske udførelse foregik således i tæt dialog med entreprenøren og kommunens

projektledelse. Det forventes, at beretningsarbejdet i forbindelse med de mange og resultattunge undersøgelser afsluttes ultimo 2019. Udover ringvejsprojektet har museet gennemført udgravninger på bl.a. Galgehøj/Aars og Holmevej/Haubro.

Kulturarvskommune Vesthimmerland – alsidig kulturarv som værdiskaber for udvikling og vækst

Projektet Kulturarvskommune 2015-2018, som Vesthimmerlands Kommune og Vesthimmerlands Museum i fællesskab har arbejdet med, blev afrundet i oktober 2018 og resultaterne fremlagt på en national konference. Kulturarvskommuneprojektet gennemførtes i regi af Slots- og Kulturstyrelsen og med støtte af RealDania. Styrelsen har udgivet både en rapport og film om projektet, der kan tilgås fra kommunens og museets hjemmesider. Formålet med projektet i Vesthimmerland har været at øge borgernes interesse for den lokale kulturarv med særligt fokus på bygningsarven.

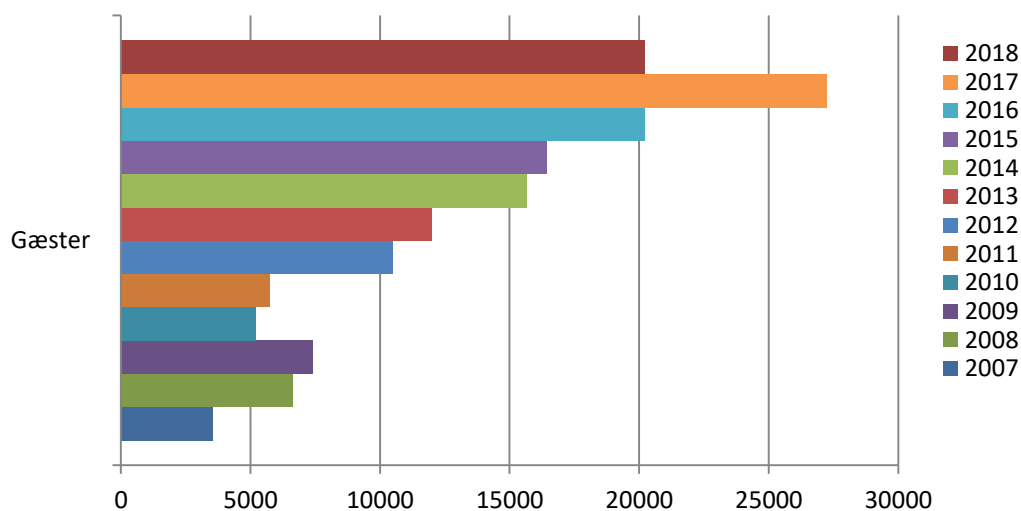
Succesfuldt samarbejdsprojekt i Region Nordjylland under ledelse af Vesthimmerlands Museum. Projektet vandt årets formidlingspris 2018

Udvikling og formidling af Vesthimmerlands kulturarv hører til blandt Vesthimmerlands Museums højst prioriterede opgaver. I 2018 blev der lagt særlig vægt på udvikling af digitale tiltag, såsom apps og det digitale Vesthimmerlandskort "dinturguide.dk". Året blev indledt med en særudstilling om familien Klein, der drev virksomhed i Aars fra 1870'erne til 1980'erne. Udstillingen var den største kulturhistoriske særudstilling på museet i den seneste tiårsperiode. Juni 2018 stod i Kulturarvsmånedens tegn, og der blev for fjerde gang afviklet en omfattende arrangementsflade i samarbejde med gode kolleger i hele Vesthimmerland. Hver dag i juli måned betjente museets guider fra kl. 10-16 de mange besøgende på Aggersborg med fortællinger om ringborgen, vikingetiden og UNESCO-projektet. Det var tredje år i træk, at dette særlige turisttiltag i øjenhøjde kunne tilbydes. I skolemånederne servicerede museumsunderviser Kim Callesen skoler og dagsinstitutioner med undervisningstiltag på skolerne, museet i Aars, Stenaldercenter Ertebølle og Herregården Hessel. Vesthimmerlands Museum har i 2018 været hovedbidragsyder til kommunens KulturNøgle Vesthimmerland.

Familien Klein – Særudstilling i forår 2018 om en entreprenant familie fra Aars

Besøgstallet i 2018 endte at være på samme niveau som i 2016. Årsagen til nedgangen i forhold til 2017 kan både tilskrives det meget varme sommervejr og at museet året før var dybt engageret i Reformationsjubilæet og DR-projektet ”Historier om Danmark”, hvortil der kunne opnås et projektilskud fra Slots- og Kulturstyrelsen på næsten 400.000 kr. Disse ressourcer stod ikke til rådighed i 2018.

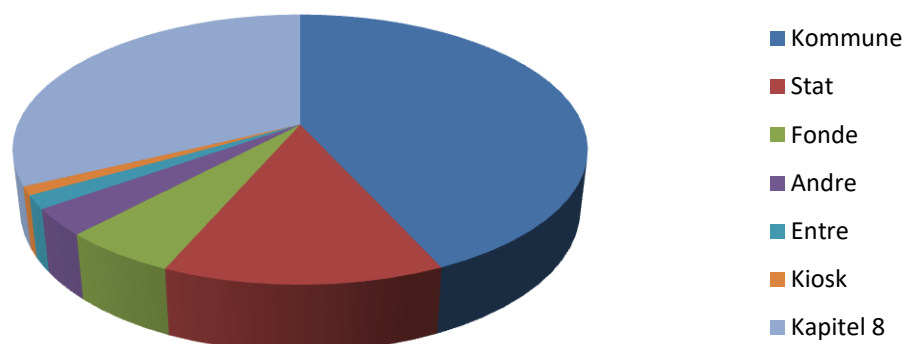
Besøgsudvikling på Vesthimmerlands Museum fra 2007 til 2018

Vesthimmerlands Museums nøgletal for 2018 er indberettet til Danmarks Statistik og Slots- og Kulturstyrelsens ”Museer i tal” jfr. krav til driften af statsanerkendte museer.

Vesthimmerlands Museum i tal (uddrag)	2015	2016	2017	2018
Besøgstal	16.238	20.219	27.221	20.211
Museet i Aars	9.346	11.612	16.171	12.374
Stenaldercenter Ertebølle	6.892	8.607	11.050	7.837
Voksne i alt	11.517	14.218	18.517	13.945
Børn i alt	4.721	6.001	8.704	6.266
Åbningstimer i Aars og Ertebølle	2.472	2.522	2.653	2.564
Formidlingsforløb ved museumsunderviseren	228	247	237	226
Arrangementer/aktiviteter	175	120	198	164
Antal af behandlede sager efter museumslovens kapitel 8	939	1.034	898	885
Arkæologiske forundersøgelser	19	18	12	16

Arkæologiske udgravninger	18	22	31	19
Inventar numre i samlingen	28.771	33.191	34.097	34.480
Omfang af elektronisk datamateriale	5,7 TB	7,2 TB	10,2 TB	11 TB
Ansatte medarbejdere i alt	37	41	36	30
Ansatte årsværk i alt	15,6	15	13,09	14,3

Med en omsætning på 8,6 mio. kroner i 2018 fremstår Vesthimmerlands Museum som en stærk samfundsøkonomisk museumsaktør i Vesthimmerland. Alligevel er museets ressourcegrundlag i forhold til opgaveporteføljen alt for spinkelt og usikkert, som det også blev påtalt af Slots- og Kulturstyrelsens i kvalitetsvurderingen.

Vesthimmerlands Museums indtægtsgrundlag i 2018

Derudover er museet stadig meget udfordret af de uegnede lokaleforhold i den arkæologiske funktion og det lokalhistoriske arkiv. Museets ledelse har siden 2012 årligt over for kommunen gjort opmærksom på problemerne, der også har arbejdsmiljømæssige konsekvenser. Ledelsen har i 2018 fremlagt forslag til, hvordan der kan findes en varig løsning og forventer, at der i 2019 kan konkretiseres løsningsperspektiver.

Vesthimmerlands Museums ledelse ser frem til åbningen af det nye Stenaldercenter Ertebølle i juni 2019 og vil i 2019/2020 lægge langt flere kræfter i, at Vesthimmerlands alsidige og spændende kulturarv og kunst kan få en mere fremtrædende placering i Vesthimmerlands turistmarkedsføring, end det har været tilfældet i de seneste år.

6. maj 2019

Vesthimmerlands Museums bestyrelse

Søndergade 44 • 9600 Aars
Tlf.: 98 62 35 77 • mail@vmus.dk
www.vesthimmerlandsmuseum.dk